

Naša anketa

Kto sa nepozera na dejiny ako slepec, ten vie, že pred 2. sv. vojnou robili demokratické štáty Európy všetko pre to, aby ZSSR pomohli, tak ako dnes RF, ho oslabiť a izolovať. Keď sa však dostali do Hitlerovho područia, rákali s tým, že slobodu im vybojuje práve „oslabený“ Stalin. Má to logiku?

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Ako je ľudstvo, ľudstvom, tak vždy spoločnosť bojovali o nerastné bohatstvo a územie. Nakoľko ZSSR a dnes RF má dostatok všetkého, tak bude v hľadáčku ostatných krajín, aby sa toho mohli zmocniť. Na dosiahnutie tohto cieľa sa používajú rôzne politické ťahy, aj férové, aj neférové. No a ak to nejde mierovou cestou, tak história nás učí, že sa na to nasadzuje vojenská sila. Pri Drang nach Osten ju nasadila zjednotená západná Európa pod vedením Napoleona i Hitlera. V tomto prípade je logikou len to, že prežije silný a slabý odíde zo svetových dejín. Mrzí ma, že ľudstvo je nenapraviteľné a že aj v 21. storočí robí rovnaké chyby.

Milan Malček, podpredseda ObIV SZPB, Rožňava: – Západné štáty a ich vlády v minulosti, ale aj dnes, vždy mali a majú záujem maximálne vyťažiť z vojnových konfliktov a to kdekoľvek vo svete. Pomáhali a podporovali tých, ktorí chceli zničiť ZSSR. Až keď si fašistické Nemecko podrobilo skoro celú Európu a európske mocnosti boli takmer na kolenách, až vtedy si začali uvedomovať, že im ide o holú existenciu.

Bohužiaľ, aj dnes takto rozmýšľajú vedúci predstavitelia európskych štátov na čele s USA. Najsmutnejšie na tom je, že sa k nim postupne pridávajú aj bývalí spojenci súčasnej RF. Zasahovať do vnútorných záležitostí zvrchovaného štátu, poškodzovať jeho hospodárstvo a spochybňovať jeho vnú-

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička**Špionážne televízory**

Súčasné smart televízory dokážu neustále zaznamenávať, v audio i video, všetko, čo sa okolo nich deje.

Takéto možnosti sú potrebné pre „múdre“ televízory, aby dokázali reagovať na povel gestikuláciou alebo hlasom, napr. zapnúť a vypnúť tv, prepínať programy, nastaviť hlasitosť, jas i kontrast... Hlasové možnosti sú dnes v podstate vo všetkých „múdrych“ televízoroch. Hlasové záznamníky sa môžu odosielať na server výrobcu na zdokonalenie hlasových funkcií, no americkí ochranovia práv tvrdia, že špeciálne spravodajské služby určitých štátov vedia využiť programové zabezpečenia „múdrych“ televízorov aj na sledovanie ľudí po celom svete.

-r-

Úcta rodákovi gen. R. Viestovi

Aj keď neskôr, ale už aj so školskou mládežou sa zišlo asi 250 obyvateľov Revúcej pri Pamätníku osloboditeľov, aby oslávili 76. výročie SNP. Ako prví položili kytičky kvetov deti z materskej školy, po nich predstavitelia mesta, spoločenských organizácií...

Oficiálna časť sa začala hymnou v podaní speváckeho zboru Quirín a pokračovala vystúpeniami predsedu ZO SZPB gen. R. Viesta Jána Kochana a primátora Júliusa Buchtu. Obaja vyjadrili vďaku a úctu všetkým, ktorí našli odvahu, odhodlanie, obetavosť a vnútornú silu po-

staviť sa so zbraňou v ruke proti nemeckému agresorovi.

Vystúpenie slovenského národa v SNP je úzko spojené aj s našim regiónom. Stovky dobrovoľníkov a vojakov z nášho mesta sa zapojilo do povstania. K nim nepochybne patril aj náš rodák generál Rudolf Michal

Viest, ktorý sa stal veliteľom povstaleckej 1. čs. armády na Slovensku. Jeho životný príbeh sme si pripomenuli aj 24. septembra na spomienkovej slávnosti venovanej 130. výročiu jeho narodenia.

Záver osláv patril pásmu recitácie a spevu, v ktorom sa predstavil Juraj Genčanský a spevokol Quirín. Spomienkovú slávnosť sme ukončili hymnickou piesňou „Aká si mi krásna...“

Stefan Haviar, foto Emil Matejka

Pieta v prvej oslobodenej obci

V sobotu 26. septembra 2020 občania Kalinova oslávili 76. výročie oslobodenia. Ako prvú obec v ČR ju oslobodili 21. septembra 1944 vojaci 3. horského streleckého zboru generála Vedenina.

Pri tunajšom pamätníku napriek vtrvalému dažďu, sa konala pieta so špalirom cirkevných, slovenskej a ruskej zástavy, zástav SZPB, červenej zástavy a bojovej zástavy partizánskeho zväzku Čapajev. Zúčastnili sa jej členovia SZPB zo Staškoviec, Stropkova, Svidníka a oblasťnej organizácie SZPB v Medzilaborciach.

Ján Uhrík, snímka Jozef Kušník

Povedzme si niečo o Bielorusku

Žial, doposiaľ nám bieloruské veľvyslanectvo nesprostredkovalo názor bieloruských vojnových veteránov a antifašistov na ich súčasné udalosti a tak sledujeme vyjadrenia tých, voči ktorým máme kolegiálnu antifašistickú dôveru.

Alexej Dzermat, riaditeľ centra štúdií a rozvoja kontinentálnej integrácie „Severná euroázia“ (Bielorusko) v diskusii na Rossija 1: – To, čo počujeme zo západnej strany, je podlá faloš!

Čo povedal Putin v OSN?

Čo vyplýva z jeho septembrového prejavu?

Žeprehodnocovanie výsledkov 2. sv. vojny a Norimberského tribunálu sú nízkosťou a otvoreným úderom proti základom svetového poriadku. Že „svojvoľ-

Prosil niekto OBSE, EÚ zamiešať sa, my sme čo, nejaké maličké deti, ktoré treba za ručičku doviest, aby si vyriešili svoje vnútorné otázky? Samozrejme, že nie!

My sme perfektne videli, ako to funguje na Ukrajine... no a tieto súčasné dejiny nám Západ nemôže odpustiť. V 1994-tom roku, a v roku 1996 to bolo potvrdené referendum, v Bielorusku bola vybraná svoja cesta! ...to nám doteraz nedokážu odpustiť.

-r-

ne traktovať výsledky a priebeh 2. svetovej, preinačovať výsledky konferencie spojencov a Norimberského tribunálu – to nie je len nízkosť, je to aj zločin pred pamiatkou bojovníkov s nacizmom, je to priamy likvidačný úder na samotné základy povojnového svetového poriadku,“ zdôraznil.

-r-

Na zamyslenie: Ak chcete zničiť národ, vychovajte mu deti.

František Ringo Čech

O rozdrvení IŠ v Sýrii

Ruské vojská v Sýrii zlikvidovali vyše 133 tisíc bojovníkov, vrátane 4500 z krajín SNŠ, vyhlásil minister obrany RF Sergej Šojgu pre noviny „Krasnaja zvezda“. Ďalej spresnil, že zlikvidovaných bolo 865 pohlavárov banditských formácií a že úloha, ktorú vytýčil vrchný veliteľ bola „kompletne splnená“.

„Medzinárodná teroristická organizácia Islamského štátu v Sýrii prestala existovať, ani jeden terorista neprenikol do Ruska,“ dodal Šojgu a uviedol, že reálne bojové skúsenosti počas operácie v Sýrii získalo 90 % ruských letcov a 60 % námorníkov. Ministerstvo obrany RF sa na základe úspešnej operácie rozhodlo

pre svoje potreby dokúpiť lietadlá Su-34, Su-30SM a helikoptéry Mi-28N a Ka-52.

Podľa ria.ru, 30. 9. 2020

Ak sa Washington nevzdá ultimát, zmluva Start-3 nebude

Dňa 21. 9. 2020 to vyhlásil námestník ministra zahraničia RF Sergej Rjabkov.

„Lopta je teraz na americkej strane. Buď sa zrieknu svojich ultimát a potom sa môžeme o niečom dohodnúť, alebo zmluva jednoducho nebude,“ povedal.

Zmluva Start-3 je už jediným právnym aktom, ktorý obmedzuje výzbroj medzi Ruskom a USA. Jej platnosť sa skončí 5. 2. 2021.

V. Putin navrhol predĺžiť platnosť zmluvy o päť rokov bez akýchkoľvek predbežných podmienok,

USA ju chcú predĺžiť o menej ako 5 rokov, pričom to má byť podľa špeciálneho predstaviteľa na kontrolu zbraní Marshalla Bilingsleyho memorandum o zámere a nie plnohodnotná a záväzná zmluva. Predĺženie o menej ako o 5 rokov pripustilo Rusko slovami Rjabkova 22. septembra.

Administrácia USA navyše trvá na nevyhnutnosti zapojenia do rozhovorov aj Číny, čo Peking odmieta. A prečo nie aj všetky ostatné štáty, vlastníace atómové zbrane? USA okrem toho navrhujú rozšíriť zmluvu o rad nových zbraňových tried. – r –

Bývalý šéf českej rozviedky Andor Šándor neverí, že by Kremel mal niečo spoločné s údajnou otravou Navalného

Záložný generál a bývalý šéf českej rozviedky Andor Šándor spochybnil verziu o údajnej zainteresovanosti Kremľa na otrave opozičníka Alexeja Navalného. Hypotéza o tom, že by Navalnyj bol terčom nejakého cieleného pokusu o odstránenie na základe pokynu Kremľa, je absurdná. Alexej Navalnyj podľa Šándora nie je až takým veľkým kritikom Kremľa, ako sa to obvykle interpretuje. Málokto totiž vie, ale Alexej Navalnyj napríklad podporil anexiu Krymu.

Nezávislé médiá v Česku sa prikláňajú k verzii, že incident s Navalným vykazuje jasný rukopis britskej tajnej služby MI-6, ktorá si už v kauze Sergeja Skripaľa overila, že novičoková hystéria celkom dobre účinkuje na ovplyvňovanie politických procesov. Angličanom veľmi vadí, že Alexej

Navalnyj je pre Kremel' veľmi cenným prvkom tzv. „riadenej opozície“, vďaka ktorej je v Rusku na rozdiel od Ukrajiny či Bieloruska pokoj a poriadok. Britská tajná služba je frustrovaná z toho, Alexej Navalnyj de facto plní úlohu riadeného a spoľahlivého ventilu v ruskej spoločnosti, ktorý umožňuje uvoľňovať pretlak bez rizika explózie.

HSP, 19. 9. 2020 (výňatok)

Čo máme spoločné s vojnou o Náhorný Karabach?

Nezvyčajná konferencia, ktorú usporiadal v pondelok 28. 9. 2020 prezident Fóra arménskych asociácií Európy a ko-prezident Paneurópskeho centra politicko-ekonomických analýz a prognóz (PANAP) Ašot Grigorian, ukázala, že veľmi veľa.

Konferencia bola usporiadaná spolu s ko-prezidentom PANAP, bývalým predsedom vlády SR Jánom Čarnogurským a s bývalým predsedom Národnej rady SR Františkom Mikloškom. Téma bola výbušná: „Azerbajdžan napadol Arménsko s použitím vojenskej techniky zo Slovenska, ktorá mu bola dodaná s pomocou falošnej licencie Miroslava Lajčáka.“

O škandalóznom predaji našich zbraní do tohto vojenského konfliktu písali aj HSP (<https://www.hlavnespravky.sk/miroslav-lajcak-jednym-hlavnym-pachatelov-medzinarodneho-megaskandalu-pasovanim-slovenskych-zbrani/2213572>).

Táto tlačová konferencia však mala za cieľ priniesť širší pohľad na konflikt, o ktorom sa človek na Slovensku vlastne nemá ako dozvedieť to dôležité, aby pochopil jeho podstatu, pretože slovenské médiá o ňom prinášajú iba jalové správy typu „vypukli boje, sú tam mŕtvi a jediným riešením situácie je dialóg“, čo je informačná vata s minimálnou informačnou hodnotou. – r –

Rusko rozmiestňuje rakety na Kube

No a tie vraj dokážu zasiahnuť územie USA za menej ako 4 sekundy.

Prezradil to predstaviteľ výboru pre obranu a bezpečnosť Rady federácie RF Franc Klincevič, pričom na mysli mal rakety „3M-14 Kalibr“ a pravdepodobne aj „Cirkon“. Rozhodnutie o rozmiestnení týchto rakiet v podstate odštartovala zimná cesta veliteľa námorných síl RF admirála Nikolaja A. Jevmenova na Kubu. Dohodol vytvorenie stálych zá-

kladní ruského vojenského námorníctva, ktoré sa už budujú.

Aký je hlavný zmysel týchto krokov? Ruské médiá hovoria, že základne umožnia Rusku hliadkovať pobrežie Kuby. Washington s tým vraj nič nemôže urobiť, okrem vydávania hlasitých vyhlásení. Podľa youtube.com, 19. 9. 2020

Kto sa hrá na najsilnejšiu armádu sveta?

Nedávno sa v Sýrii udialo niečo nevidané. Ukázalo sa, že Američania nedokázali svojimi radarmi zbeždať ruské Su-57 aj keď boli od nich len niečo pod sto kilometrov. Mohutné ruské stíhače boli viditeľné len vtedy keď to Rusi sami dovolili.

Su-57 prileteli do Sýrie cez Irán a Irak a keďže

sa to Američania vôbec nedozvedeli ani od tamojších súkmeňovcov, Rusi vystavili ich radarom absolútnu nedostatočnosť. Zároveň tým potvrdili, že ich prostriedky REB patria medzi najefektívnejšie na svete a určite sú silnejšie, ako americké.

Podľa rossija1, 20. 9. 2020

Čo píšú iní

■ Polskie Radio: Stalin napadol Poľsko, keď to bolo na hranici porážky

Poľský historik Marek Kornat svojky interpretuje pakt Molotova-Ribbentropa. Červenou niťou jeho vysvetlení je idea o tom, že ZSSR si želal zničenie Poľska. A že všetka politika Stalina bola nasmerovaná proti Poľsku, stále čakal len na vhodný okamih. Hitler mu ho poskytol.

Napadnutie Poľska Sovietskym zväzom 17. 9. 1939 sa vníma ako úder od chrbta, pretože Poľsko vtedy viedlo nerovný boj s nacistickým Nemeckom na Západe. V mnohom sa to dalo vnímať ako o avizovanom útoku, ktorý bol nielen logickým dôsledkom paktu Molotov-Ribbentrop a jeho tajného dodatku. Veď celá politika stalinského ZSSR bola orientovaná proti Poľsku.

M. Kornat: – Zdá sa mi očividným, že Sovietsky zväz želal Poľsku to najhoršie. Nezávislé Poľsko bolo pre ZSSR a jeho stalinské vedenie prekážkou. Poľsko bolo treba zničiť. Nie som si istý, že Sovietsky zväz by z vlastnej iniciatívy napadol Poľsko, pretože sa obával rizík, ktoré vyplývali z podobnej operácie. V tomto zmysle Hitler Stalinovi pomohol.

Hitler spočiatku nastolil Poľsku územné požiadavky a podmienky, ktoré ono odmietlo. Reč ide o pripojenie Gdanska do zostavy Nemecka a vybudovanie cez poľské Pomoransko exteriórnej autostrády a železnice.

Keď Poľsko toto všetko odmietlo, Hitler Poľsku podpísal ortiel smrti. Stalo sa to v apríli 1939.

Za týchto podmienok sa v Kremli rozhodli využiť túto výhodu a záležitosť došla do paktu Molotov-Ribbentrop, do rozdelenia sfér vplyvu v stredovýchodnej Európe medzi dve totalitné mocnosti, ktoré uzavreli spojenectvo, hoci toto slovo vôbec nebolo spomenuté v pakte z 23. 8. 1939.

Inosmi.ru, 18. 9. 2020 (výňatok)

■ Na ochranu živých i padlých

Vyšetrovací výbor Ruska v rámci boja s falzifikáciou dejín a rehabilitáciou nacizmu vytvoril štáb na archivárske a vyhľadávacie práce.

„Našou povinnosťou je chrániť dobré meno živých i padlých vojakov-osloboditeľov, civilných obyvateľov a obetí nacistov. Pamätať a poznať poučenia z vojny znamená mať aj možnosť odvrátiť tragédie a chyby v súčasnosti,“ povedal Alexandr I. Bastrykin, predseda vyšetrovacieho výboru RF a zdôraznil: „My musíme brániť falzifikácii historickej pravdy, vrátane trestnoprávnymi opatreniami.“

Podľa ria.ru, 16. 9. 2020

■ Výhrady poslanca NR SR...

Ľubošovi Blahovi sa nepozdávajú nedávne kroky národnej rady či prezidentského paláca, ktoré podporili bieloruskú protestujúcu opozíciu.

„Na poľské výročie Solidarity nechá Bratislavský hrad vysvietiť farbami Poľska, na podporu bieloruskej opozície nasvecujú hrad farbami bieloruských fašistov, no keď je Slovenské národné povstanie, tak nič, žiadne slovenské národné farby...“

HSP, 2. 9. 2020 (výňatok)

■ V Kanade uznali za zločin zneuctenie pamätníka SS divízie Halič

Noviny Otava Citizen uviedli, že v čase 19.–21. 6. 2020 nejakí neznámi ľudia načmárali na pamätník (kenotaf) bojovníkom 14. granátnickej divízie SS Halič na ukrajinskom cintoríne v kanadskom meste Oakville nápis: „Nazi war monument“ (nacistický vojnový pamätník).

Polícia incident s týmto grafity vyšetruje ako zločin spáchaný z nenávisťi. Mesiac po tom polícia regiónu Halton vydala ďalšie vysvetlenie, že čin preradila na zločin smerujúci „proti všetkým Ukrajincom“ alebo „ukrajinských členov tohto kultúrneho centra“ (O aké centrum ide sa čitatelia nedozvedajú.).

„Ľutujeme akúkoľvek bolesť, ktorú by vyvolala chybná informácia, predpokladajúca, že služba v akejkoľvek forme podporuje nacistov,“ uvádza sa v stanovisku polície.

* * *

Neskôr sa primátor mesta Oakville Rob Berton nechal počuť, že existencia tohto pamätníka v meste mu je odporná a dal by ho odstrániť ak by mu to umožňovali miestne zákony. „Mne je to osobne protivné, pretože členovia mojej rodiny padli v boji s nacistami. Ak by mi to zákony Ontária dovoľovali, odstránil by som ho už pred 14-timi rokmi,“ vyhlásil pre kanadskú televíziu CVC.

– r –

(Pokračovanie na str. 5)

O čom iní nehovoria!

Experti starostlivo preštudovali dokumenty Belovežských dohôd a dospeli k senzáčnemu poznaniu, že Rusko ich môže spochybníť a požadovať od Ukrajiny prehodnotenie štátnych hraníc. Ako prví to oznámili analytici čínskeho listu Sohu, ktorí toto stanovisko uverejnili v druhej polovici septembra.

Na základe toho sa Krym môže stať nie jediným územím, ktoré stratí Ukrajina v prípade právnych sporov s Ruskom.

Na čom stavajú svoje stanovisko čínski odborníci? Na tom, že Belovežské dohody sú v podstate (jemne povedané) nelegitímne a ak presnejšie, sú nezákonné! Traja prezidenti Boris Jeľcin (Rusko), Leonid Kravčuk (Ukrajina) a Stanislav Šuškevič (Bie-

lorusko) hrubo narušili Ústavu ZSSR, z ktorej vyplývalo, že akékoľvek zmeny právneho alebo územného poriadku malo schváliť celoštátne referendum.

Takéto referendum sa však pred podpisom dohôd 8. 12. 1991 nekonalo. Navyše bolo uskutočnené iné (19. 3. 1991), na ktorom sa národy ZSSR vyjadrili za zachovanie Sovietskeho zväzu, ako štátu. Čiže dokument, stanovujúci rozpad

ZSSR, sa dodnes dá považovať za nezákonný.

V roku 1922 Ukrajina vstúpila do ZSSR bez Charkova, Chersonu, Odesy i Donecka, bez Luganska i bez Krymu, pričom všetky tieto územia sa jej dostali zadarmo. Ukrajina vtedy nemala nielen Evov s okolím, ale ani Podkarpat-skú Rus, ktorá patrila ČSR, teda nám.

No a ak pôjdeme do podstaty, tak Ukrajina, ako taká, vďačí za svoju existenciu len jednému človeku, a to V. I. Leninovi!!!

Ak teda dnes Ukrajina hovorí o návrate historických území, v podstate bojuje proti sebe. - vmi -

Kalkulácie priam šialené

Viete, že nedávno sa v správe RAND Corporation (čo je americký neziskový globálny politický think tank) objavila šialená téza, že straty svetového hospodárstva od prípadnej atómovej vojny budú vraj dvojnásobne nižšie, ako od covidu-19?

Uvedomujeme si, ktorým smerom sa začína masírovať spoločenská mienka???

Zaujímavé je, že paralelne s tým sa začína hovoriť o „výmysloch“, vraj atómová zima nie je nič strašné a vôbec, všetky obavy z atómovej vojny sú vraj iba výmyslom. „Neveriacim Tomášom“ sa už ordinuje aj upokojujúci liek – nebojte sa, nebudeme útočiť strategickými atómovými zbraňami, ale len taktickými. - vmi -, ilustrácia pixabay.com

Prečítali sme za vás

Jan Campbell: OSN, covid-19...

Ku dňu zasadnutia OSN (22. 9.) bolo vo svete zaregistrovaných vyše 31 miliónov nakazených a cca 960 tisíc mŕtvych na, alebo v objatí covid-19.

Neverím ale, že zo 193 zástupcov členských štátov OSN, ktorí prehovoria do konca zasadnutia, nájde spoločnú reč. Prečo? Lebo zabudli fascinujúcu skratku: Veni, vidi, vici – prišiel som, videl som, zvíťazil som.

Covid-19 ju pozná: prišiel, videl a víťazí. Vie, že je mocný, ale nie všemocný. Na všetkých úrovniach: indi-

viduálnej, štátnej, európskej a svetovej. Počet preukázateľne mŕtvych na covid-19, nie v objatí covid-19, nie je štatisticky relevantný. Na úrovni štátov doposiaľ žiadna vláda nevyhlásila riadený bankrot systému, nezačala budovať nový, ani po bolestivej ná-povedi covid-19.

Na európskej úrovni covid-19 nespomalil besnenie

EK. Tá si vzala za úlohu o. i. zohľadniť potreby členských štátov EÚ pri rozdeľovaní žiadateľov o azyl – t. j. migrantov. Zdôraznila solidaritu formou pomoci pri návrate odmietnutých, napriek tomu, že zo štatistiky vie, že solidarita neurýchľuje návrat migrantov, pretože EÚ koná podľa princípu: Opakovanie chyby zakryje pôvodnú chybu.

Celý článok: <http://www.ceskenovinky1.eu/domains/ceskenovinky1.eu/2020/09/24/jan-campbell-osn-covid-19-a-vcely/>

Ceskenovinky1.eu, 24. 9. 2020 (výňatok)

Myšlienka čísla

Západ, Rím... vždy nenávideli tých, kto im mohol konkurovať pri osvietení civilizácie. Nikdy preto až tak nenávideli barbarov... naozajstne nenávideli len toho, kto preten-doval na inú verziu dejín.

„To je jeho hlavný nenávisťník. ...a keďže dnes sa Západ vzdáva dejín a mení sa na posthistorický priestor, mimoriadne nenávidí toho, kto pokračuje v ochrane historickosti ako takej!

Politológ Sergej Kurgin na Rossija 1, 21. 9. 2020

Generál M. R. Štefánik má sochu a bustu už aj v Poprade

Uznesením mestského zastupiteľstva v Poprade č. 19/2009 (3. 7. 2009) bolo schválené miesto na umiestnenie sochy Milana Rastislava Štefánika v študentskom parku (rozumej aj Zvarov park). Po odhalení sochy odporučilo premenovať park na Park Milana Rastislava Štefánika.

Slávnostné odhalenie pamätníka sa uskutočnilo 4. septembra 2020 na Štefánikovej ulici. Významnú osobnosť slovenských dejín M. R. Štefánika od tých chvíľ v Poprade pripomína nielen názov ulice, ale aj vyše trojmetrový pamätník a busta nadživotnej veľkosti.

Na slávnostnom odhalení sa okrem členov a predstaviteľov Matice slovenskej zúčastnil primátor Popradu A. Danko, poslanci popradského mestského zastupiteľstva, riaditeľka Tatranskej galérie A. Ondrušková, členovia Spoločnosti M. R. Štefánika, členovia SZPB, členovia Suity kráľa Mateja, študenti SOŠ pedagogickej z Levoče a ďalší. - r -

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

tornú a zahraničnú politiku, to je hlavným cieľom a za akúkoľvek cenu, len aby sa zakryli vlastné chyby a nedostatky.

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom: – Európske štáty, či malé alebo veľké, nemali veľké sympatie k ZSSR, ktorý robil tak vnútornú, ako aj zahraničnú politiku úplne inú. Predpokladalo sa, že bude vojna medzi ZSSR a Nemeckom a že nový ZSSR prestane existovať. Lenže Nemecko plány trochu zmenilo a pustilo sa do vojenského ťaženia proti európskym štátom bez ZSSR.

V politike niekedy môžeme ťažko hľadať logiku. Faktom ale zostáva, že práve zásluhou ZSSR boli mnohé európske štáty oslobodené a Nemecko bolo porazené.

Karol Uhrík, predseda ZO SZPB, Brusno: – V očiach súdneho človeka to logiku nemá. No všeobecne je známe, že tzv. demokratické štáty Európy nie sú súdne. Vždy, keď bojovali proti iným alebo navzájom proti sebe, alebo keď im hrozilo nebezpečenstvo, neváhali využiť ZSSR resp. Rusko ako spojencu. No len čo nebezpečenstvo pominulo, spojili sa proti nemu. Toto farizejstvo je pre demokratickú Európu typické. A navyše najväčším lákadlom pre nich je obrovská surovínová základňa, ktorú by radi získali.

Juraj Janošovský, člen ZO SZPB Bratislava-Staré Mesto: – Strach Západu dal silu Hitlerovi, a Západ ho toleroval v nádeji, že urobí „špinavú prácu“ na Východe. Keď Sovieti Hitlera vyprášili pod Stalingradom, zľakli sa na Západe, že sa Stalin zastaví až na brehu Atlantického oceánu.

Otvorenie západného frontu bolo snahou – o päť minút dvanásť – priživiť sa na porážke Hitlera a nedovoliť Sovietom oslovit' aj ľudí na Západe... A atómová bomba v Hirošime ukázala, že je aj súčasťou prípravy Studenej vojny.

Logika imperiálnych záujmov nerobí zo zbabelcov hrdinov, iba niekedy donúti aj zbabelcov bojovať (musí to byť však mimoriadne „výhodné“)...

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Viete, že...

...bielo-červená zástava, s ktorou dnes bieloruská opozícia protestuje proti prezidentovi Lukašenkovi, sa používala aj v rokoch 1942–1944 na okupačnom generálnom komisariáte (WeiBruthenien)?

Bez ohľadu na množstvo verzií a legend o koreňoch červeno-bielo-červenej historickej vlajky Bieloruska, neexistuje ani jeden zdroj, ktorý by potvrdil jej používanie na bieloruských územiach do začiatku 20. storočia. - r -

Dukelský beh mieru

V nedeľu 6. 9. 2020 sa konal už 61. ročník Dukelského behu mieru, ktorého sa zúčastnilo vyše 250 športovcov v 16 kategóriách.

Dukelský beh mieru patrí medzi najstaršie behy na Slovensku, ktorý sa beží od roku 1958. Beh, symbolicky štartujúci na Dukle, je venovaný obetiam 2. sv. vojny a hrdi-

nom Karpatsko-duklianskej operácie. Behu sa už tradične zúčastňujú bežci nielen zo Svidníka a blízkeho okolia, ale aj zahraniční športovci. Tento rok sa stal víťazom prete-

kár zo susedného Poľska. Zabehať si bol aj člen SZPB Sergej Mindoš, síce sa na stupeň víťazov nedostal, no svoj hlavný cieľ uctiť si pamiatku hrdinov KDO splnil. **Josef Žižák**

Dňa 8. 9. 2020 sa zástupcovia Oblastnej organizácie SZPB v Galante zúčastnili pietnej spomienky na obete holokaustu a rasového násillia pri najväčšom pamätníku holokaustu v strednej Európe v mestskom parku v Seredi.

Na snímke je podpredsedníčka OblV SZPB v Galante Vlasta Kasalová.

Jesenné posedenie pri slivkovom koláči

Členovia ZO SZPB Martin plk. Márie Pelcrovej sa 17. septembra zišli na posedení pri slivkovom koláči. K spríjemneniu podujatia hrali a spievali členky speváckej skupiny Lúč.

Na stretnutie sme sa nesmierne tešili, nakoľko sa konalo po dlhšom čase hygienických obmedzení. Účasť pomerne veľká, pretože sme si pozvali aj

členov z iných základných organizácií.

Prišiel medzi nás aj oblasťný predseda SZPB v Martine Jozef Petráš s tajomníkom Josefom Surmanom. Predseda nás informoval o ďalších napredovaniach organizácie a o spresneniach plánu práce na najbližší mesiac. Poskytol nám aj informáciu o téme chaty v Čremošnom.

Božena Repková, predsedníčka ZO SZPB

Po stopách SNP

ZO SZPB v Žiari nad Hronom opäť zorganizovala v polovici septembra poznávací zájazd Po stopách SNP. Tentoraz sme si za cieľ nevybrali veľké mesto alebo význačné pamätníky, ale navštívili sme priateľov zo zá-

kladných organizácií SZPB v Hriňovej, Detve a vo Zvolenskej Slatine.

Všade sme sa zaujímali o ich osobitosti. Napr. v Hriňovej sme si priblížili život a dieľo ich najslávnejšieho rodáka, prof. Š. Nosáfa, umeleckého vedúceho súboru Lúčnica. Potom sme s miestnym predsedom SZPB položili kyticu k pamätníku SNP.

V Detve sa nám venoval predseda ZO SZPB J. Feješ. Spolu sme navštívili miesto legendárnej partizánskej prehliadky, konanej 1. októbra 1944 a položili sme k pamätníku kyticu kvetov. Pri posedení s tunajšími členmi SZPB sme sa dozvedeli veľa zaujímavostí z obdobia 2. sv. vojny. Len škoda, pre nás starších, že pre rozbitú ces-

tu sme sa nedostali na legendárnu Poľanu.

Vo Zvolenskej Slatine nás privítala aj starostka M. Klimentová. Spolu s predstaviteľmi ZO SZPB sme navštívili galériu sochára Jána Kulicha a v miestnej zasaďačke sme sa oboznámili s obdobím rokov 1944-45 v tejto obci.

Kubomír Jančo, predseda ZO SZPB v Žiari nad Hronom

Pri pamätníku v Detve.

Výročie SNP pri obnovenom pamätníku

Dňa 28. augusta 2020 bol odovzdaný obnovený a zrekonštruovaný pamätník z roku 1955 sochára Františka Patočku, ktorý znázorňuje hlavu vojaka, matky a dieťaťa.

Od roku 1983, kedy dostal terajšiu podobu, oblastná organizácia SZPB s finančnou pomocou vyčlenenou vládou P. Pellegriniho a realizujúcou firmou rekonštrukčné práce na pamätníku bez zasahovania do jeho identity. Dostal novú fasádu, vynovené boli tabule z kubánskeho mramoru a obnovené boli aj mená umučených občanov a partizánov. Navyše k pamätníku pribudli tri nové stožiare na vlajkoslávu, ktoré

boli vandalmi zničené a odvezené do zberných surovín.

Obnovený pamätník a účasť vojakov 22. mechanizovaného práporu posilnili slávnostnú atmosféru a dôstojnosť pietneho aktu k 76. výročiu SNP. Napriek absencii pracovníkov mestského úradu (koronavírus) bola účasť vysoká.

Predseda oblastného výboru Miroslav Prega sa v príhovore venoval konkrétnym miestam, kde boli umučení občania ne-

meckými nacistami. Vzhľadom na to, že platil zákaz vstupu na mestský úrad, po prvý krát boli ocenenia zaslúžilým členom SZPB michalovskej organizácie odovzdané pred týmto pamätníkom. Na ceremoniále bol prítomný aj tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer.

Po poludní sa časť predsedníctva na čele s predsedom oblastnej organizácie zúčastnilo na kladení vencov v Strážskom, ktoré organizovalo mesto spoločne so ZO SZPB Strážske.

Marián Lukáč, tajomník ObIV SZPB Michalovce

Z osláv 76. výročia SNP v Pohorelej

Starostka obce Janka Tkáčiková, tajomník ObIV SZPB v Brezne Ján Šulej, náš posledný žijúci partizán František Tlučák, predseda ZO SZPB Pohorelá Ján Lakanda, pokladníčka Mária Hazáková, spoločne s ďalšími členmi našej ZO SZPB sme si 30. augusta uctili pamiatku všetkých padlých v SNP a v 2. sv. vojne položením venca vďaka a zapálením sviečok.

Slávnostnú atmosféru podujatia navodila spevácka skupina ZO zaspievaním slovenskej hymny. V rámci kultúrneho programu

zaujali povstalecké a partizánske piesne za sprievodu harmonikára, inak tajomníka ZO SZPB Jozefa Maťúša, ako aj aktuálna bá-

seň, ktorú predniesla matrikárika OÚ Daniela Bodnáríková.

Ján Šulej v príhovore priblížil SNP a jeho prínos. Pripomenul, že Slovensko sa postavilo ako jeden z prvých štátov na odpor proti zvlí a represáliám fašistického Nemecka. Zdôraznil, že aj pohorelci sa v hojnom počte zúčastnili povstania a bojovali v radoch čs. armády. „Na mramorovej tabuli nášho pomníka sú mená 21 padlých, ktorí položili svoje životy v týchto krutých časoch.“ Vyzdvihol, že sa osláv zúčastnil partizán, priamy účastník SNP, náš Ferko. Záverom osláv zaznela ešte kytica známych, ale aj neznámych našich piesní s vojnovou tematikou. Oslavy pokračovali besedou v našom klube s malým hostením.

Ján Lakanda, predseda ZO SZPB Pohorelá

Poklonili sme sa obetiam SNP

4. septembra sme si pripomenuli hrdinov SNP i v Starej Turej.

Pietnej spomienky sa zúčastnila delegácia mesta na čele s primátorom Leopoldom Barczszom, predseda ObIV SZPB v Novom Meste nad Váhom Kamil Krištofik, predsedníčka ZO SZPB v Starej Turej Zuzana Zigová a ďalší občania. Vzhľadom na karanténne opatrenia pietna spomienka sa konala v obmedzenom počte. Najskôr sme položili veniec k pamätníku v Hlavine a ná-

sledne sme sa poklonili obetiam pri pamätníku v Nárcii.

5. septembra sme sa zúčastnili

aj krajských osláv SNP na vrchu Roh pri Lubine.

Zuzana Zigová, predsedníčka ZO SZPB v St. Turej, foto: M. Krč

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

■ **RVHS o prínose partizánov na Víťazstve**
Expert Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Nikita Buranov uviedol v RIA Novosti o prínose partizánov na Víťazstve vo Veľkej vlasteneckej vojne.

Za vojnových čias vyše 311 tisíc partizánov bolo vyznamenaných radmi a medailami ZSSR, 248 z nich sa stalo Hrdinami Sovietskeho zväzu a dvaja dvojnásobnými.

„V súčasných vojnách, predovšetkým v lokálnych konfliktoch, sa dodnes používa partizánska taktika. Partizánske hnutia boli v takej či onakej forme vo všetkých vojnách posledných storočí. No najväčší rozmach dosiahli na území ZSSR počas Veľkej vlasteneckej vojny, kedy do nich bolo zapojených okolo milión ľudí,“ povedal Buranov.

Ria.ru z 29. 6. 2020 (výňatok)

■ **Nemeckí nacistickí velitelia sa stali po vojne veliteľmi v NATO**

Nacistická snaha na ovládnutie sveta bola zrejماً a veľakrát verejne prezentovaná aj samotným Hitlerom.

Každý pozná všestrannú dôslednosť nacistov. Môžeme si o nacistoch myslieť čo chceme, len nie to, žeby boli hlupáci a práve vďaka tejto svojej dôslednosti pracovali dávno pred vojnou na mnohých plánoch o usporiadaní budúceho sveta a, pozor, nielen na plánoch v prípade ich víťazstva, ale aj na plánoch opačného garde, teda pre prípad, že vojnu prehrajú!

Odkrývanie týchto faktov má skutočnú paralelu s dneškom, všetky v podstate stále žijú a ovládajú naše životy, len už to nie sú priami architekti, ale rovnako úchylní ich potomkovia, ktorých môžeme vidieť tak v EÚ, ako aj v NATO, OSN...

Občanský-tydenník.cz, 2020

■ **Čína obhajuje výsledky 2. sv. vojny**

Čína je pripravená spolu s Ruskom hájiť výsledky 2. sv. vojny, vyhlásil čínsky minister zahraničia Wang I počas každoročnej tlačovej konferencie. „Čína je pripravená posilňovať strategickú spoluprácu s Ruskom, pevne hájiť výsledky 2. sv. vojny a rozhodne brániť Chartu OSN a základné normy medzinárodných vzťahov,“ uviedol Wang I.

Čínska diplomacia sa ešte pred nedávnym postavila proti prepisovaniu dejín spojených s 2. sv. vojnou. Podľa hovorca čínskeho ministra zahraničia Zhao Lijiana sa vojna stala pre ľudstvo bezprecedentnou katastrofou, Čína a Rusko utrpeli počas nej obrovské obete.

„Tento rok si pripomíname 75. výročie víťazstva v 2. sv. vojne a vytvorenie OSN. Ako dva hlavné víťazné štáty a stáli členovia Rady bezpečnosti OSN považujú Čína a Rusko za nutné naďalej zastávať široko uznávaný názor na výsledky 2. sv. vojny, sme proti prepisovaniu dejín,“ povedal diplomat počas brífingu 11. mája 2020.

Čína je podľa neho presvedčená, že všetci členovia medzinárodného spoločenstva by mali chrániť výsledky 2. sv. vojny a zaisťovať medzinárodnú spravodlivosť a nestrannosť, podporovať mnohostrannosť a zároveň prispievať k celosvetovému rozvoju a zachovávaniu existujúceho svetového poriadku.

Cz.sputniknews.com, 24. 6. 2020 (výňatok)

■ **Otvorený list eurokomisárke I. Johanssonovej**

Vážená pani komisárka, vyprosujem si od Vás, aby ste mňa a obrovskú väčšinu mojich spoluobčanov označovali za pravícových extrémistov a rasistov. Sme len obyčajní občania, ktorí si ctia svojich predkov a chcú pokojnú budúcnosť pre svojich potomkov. Naši predkovia nechodili lúpiť po celej Európe ako predkovia Švédov od čias Vikingov až po bitku pri Poltave roku 1709, keď ruský cár Peter I. definitívne zlomil veľmocenské chůtky švédskych panovníkov. Oni len stáročia obrábali svoje polia, do-
lovali bohaté zdroje drahých kovov a železa, budovali svoju krajinu, aby boli ich potomkovia bohatší a lepšie sa im žilo.

A keď bolo treba, tak zobrali do rúk zbrane a bránili svoju vlasť. Odvrátili mnohé invázie od Hunov cez Avarov, Mongolov, Osmanov i Švédov (generalissima L. Torstenssona). Doslova možno povedať, že každá hruda našej zeme je pokropená potom a krvou našich predkov. Posledne sa vzopreli roku 1944 v Slovenskom národnom povstaní proti invázii nemeckých nacistických vojsk. Žiadať od nás, aby sme našu krajinu vydali v plen cudzincom a protivenie sa tomu označiť za pravícový extrémizmus, je od Vás jedna nehoráznosť, ktorá nie je ničím ospravedlniteľná.

Anton Hrnko na picuscapital.sk, 26. 5. 2020 (výňatok)

Zbraňou podliaka je lož. Protizbraňou hrdinu je pravda. Marián Palko

Dobrá Niva vie vzdať úctu

V Dobrej Nive sme si najskôr uskutočnili slávnostnú schôdzu ZO SZPB, na ktorej predseda Ján Slosiarik pripomenul SNP ako významný medzník v dejinách slovenského národa.

V ďalšom boli odovzdané preukazy dvom novým členom, jeden starostovi Milanovi Jakubčíkovi, a potom sa blahoželalo jubilantom. Zuzane Slosiarikovej a Romanovi Vištiakovi.

Po schôdzi sme sa v lampiónovom sprievode presunuli k Pamätníku padlých na Námestí

SNP. V tomto roku nám v ňom počet detí s rodičmi opäť narástol.

Po pietnom akte sa účastníci osláv presunuli k amfiteátru Kolo, pri ktorom bola zapálená Vatra SNP.

Oslavy pokračovali spoločenským posedením pri hudobnej produkcii skupiny Pohoda. –JS–

Oslavy na počesť 76. výročia SNP

V Banskej Štiavnici sa konali pri pomníku SNP. Po štátnej hymne prítomných privítal Jaroslav Dudík a s básňou Katarína Kísová.

Vence a kytice položila primátorka Nadežda Babiaková so svojim zástupcom, prednostkou a poslancom EP Robertom Hajšelom. Za SZPB predseda Vladimír Poprac s podpredsedom Pavlom Bačíkom, tajomníkom Jaroslavom Dudíkom a predstaviteľom ObV SZPB v Žiari nad Hronom Jaroslavom Jančom.

Pokloniť hrdinom SNP sa boli aj predstavitelia SNS, vojenských veteránov, obce Banský Studenec, spolku žien Živena...

S prejavom vystúpila N. Babjaková a R. Hajšel, ďalšiu básen zarecitovala Júlia Popracová.

Súčasťou tohtoročného Výročia SNP bolo odovzdanie členského preukazu Miroslave Nečpálovej.

Oficiálny záver patrily hymnickej piesni a spoločnému foteniu.

Potom sa účastníci osláv odobrali do Klubu seniorov na Nám. sv. Trojice, kde bolo spoločenské posede-

nie s občerstvením. Zaznel tu príhovor R. Hajšela, odovzdané boli dekréty Zaslúžilý funkcionár SZPB J. Dudíkovi a P. Bačíkovi. Pozdravný list k narodeninovému výročiu bol odovzdaný pokladníčke ZO SZPB Ružene Melcerovej.

Kytica vďaka v cintoríne Lazaret. Na snímke V. Poprac s kyticou, pred nim M. Rezníčková a V. Kotilla.

Lubela má hrdé i trpké spomienky

Lubela sa aktívne zapájala do protifašistického odboja. Za to ju Nemci z časti vypálili. Počas povstania vela našich rodákov prišlo o život.

Na oslave Výročia SNP slávnostné príhovory predniesli poslankyňa obecného zastupiteľstva Maria-

na Magerčiaková a predseda našej ZO SZPB Stanislav Morong. Obaja vyzdvihli význam SNP a jeho nezastupiteľné miesto v dejinách nášho národa. Konštatovali, že kruh priamych účastníkov sa zužuje a preto my všetci nesmieme dopustiť, aby

sa na takú významnú udalosť v našich dejinách zabudlo. Je našou povinnosťou učiť ďalšie generácie k úcte a hodnotám, za ktoré stovky našich ľudí položili svoje životy.

K dôstojnému priebehu osláv prispela spevácka skupina z Lubele a básen žiačky.

M. Gejdošová a B. Šimková, členky ZO SZPB

13 Lubelčanov sa zúčastnilo aj pietnej spomienky na Podbanskom.

Dôstojné oslavy Výročia SNP v Košiciach

V Košiciach sme mali niekoľko spomienkových akcií. Pietneho aktu pri Pamätníku víťazstva v Dargovskom priesmyku a pri pamätníku dnes už brigádneho generála Ludovíta Kukorelliho v Mestskom parku v Košiciach sa 28. augusta zúčastnil aj minister obrany Jaroslav Nad.

Pietnych aktov sa zúčastnili predseda KSK Rastislav Trnka, primátor Košíc Jaroslav Poláčik, prednosta okresného úradu Jozef Lazár, zástupca družobného Maďarského zväzu odbojárov z Miškolca Miklós Pusztay, predsedníčka Košickej organizácie Zväzu Rusov na Slovensku Natália Dostovalová a predsedníčka ObV SZPB Košice Monika Gergeľová. Tá v príhovore zdôraznila nutnosť oboznamovať našu verejnosť a osobit-

ne mládež s neskrešenými historickými faktami. Pri dargovskom pamätníku sme mali možnosť prezrieť si tunajšiu stálu výstavu vojenského výstroja a výzbroje z 2. sv. vojny, premietanie dokumentárnych filmov v Sieni bojovej slávy a tvorivé dielne pre deti.

V Košiciach sme si boli uctiť aj pamiatku osloboditeľa mesta gen. Ivana Jefimoviča Petrova.

V deň Výročia SNP Mestská časť Košice Ťahanovce v spolupráci so ZO SZPB zorganizovala v blízkom lesoparku podujatie „Vatrička 2020“. Na svoje si tu prišli deti i dospelí. Vtru večer zapálili starosta Ťahanoviec Miloš Ilnáť a podpredseda ObV SZPB Košice Ján Dianiška.

Dušan Rybanský, člen oblastného predsedníctva SZPB

Komjatičania v povstaleckom Brezne

Jedna z najväčších základných organizácií v okrese Nové Zámky – ZO SZPB Komjatice každoročne organizuje pri príležitosti Výročia SNP putovanie „Po stopách SNP“. Tento rok 48 členov komjatickej organizácie navštívilo Brezno, kde na námestí M. R. Štefánika položili veniec vďaka k soche padlého partizána.

Súbor Nádej, ktorý je tiež súčasťou základnej organizácie, zaspieval pri soche partizánske piesne. Predsedníčka ZO SZPB Mária Derďaková v príhovore pripomenula dôležitý odkaz hrdinov Povstania a jeho nespochybniteľný význam v dejinách našej vlasti.

Neobišli sme ani neďaleko stojacu sochu Milana Rastislava Štefánika. Uctili sme si ju kvetmi a postáli pri pamätníku v podobe ruže, na ktorom sú vytesa-

né mená osloboditeľov, padlých vojakov sovietskej a rumunskej armády.

Na záver naše kroky smerovali do Závadky nad Hronom, kde sme sa zúčastnili ľudového festivalu, usporiadaného pri príležitosti 76. výročia SNP. Výdarenú akciu ukončilo zapálenie povstaleckej vetry. –MD–

Obnova pamätníka Partizánsky les

Aj keď sa určité záujmové skupiny v Európe snažia prekrucať historické dejiny a dehonosťovať zásluhy osloboditeľov našej vlasti, stále je u nás dosť ľudí, ktorým záleží, aby sa nezabudlo na tých, čo oslobodili slovenský národ od nemeckého nacizmu a ktorí za to položili život.

O tom, že nezabúdame, svedčí aj obnovenie pietnych miest. Napríklad Partizánskeho lesa, ktorý bol založený na počesť padlých hrdinov SNP Slo-

venským výborom žien 14. októbra 1956.

Umiestnený je tam pamätník, ktorý aj s jeho okolím tento rok obnovila skupina členov ZO SZPB č. 2 Brezno a ZO SZPB Čierny Balog.

Pamätník bol tak dlho zarastený a neudržiavaný, že ho už nebolo vidieť. Navyše sa pomaly rozpadával.

A tak sme upravili prístupovú cestu, vykosili trávu a buriľku, vyrezali náletové dreveniny a skrátili konáre stromov. Po-

tom sme vzali do rúk drôtené kefy, metličky, špachtle a očistili samotný pamätník.

Po odstránení machu z vrchnej časti a vyčistení spodných podstavcov sme zistili, že základný podstavec je značne poškodený. Všetko sme opravili a podstavec pokryli pozinkovaným plechom.

Na záver sme obnovili červenú hviezdu na vrchnej časti pamätníka, čo sme zverili maliarovi – priamemu potokovi po povstaleckom vojakovi.

Za pomoc ďakujem členom SZPB J. Zemkovi, M. Medvedovi, R. Kováčikovi, J. Pančíkovi a S. Kováčikovi. Pretože činom prispeli k oslave 76. výročia SNP.

Text a foto: Viliam Hláčik, ZO SZPB č. 2 Brezno

Piety na Orave

Obecné úrady Istebné a Párnica na Orave, spoločne s Matičiarimi a pod záštitou ObV SZPB Ružomberok, tradične organizujú každý rok oslavy Výročia SNP.

Aj tohto roku sme preto usporiadali tradičný turistický prechod „Partizánskym chodníkom“ od Obecného úradu Istebné cez Párnicu na kopec Bralo nad Malou Lučivnou. Tam „skalní turisti“ položili veniec vďaky a úcty ku kamennému pamätníku, ktorý bol postavený na pamiatku padlým vojakom v 2. sv. vojne.

Potom sa premiestnili k pamätníku v Lučivnej, kde počas SNP sídlil štáb partizánskych skupín a vojaci po potlačení SNP. Tu ich a ďalšiu skupinku účastníkov čakal hlavný program spomienkových osláv k 76. výročiu SNP.

Štefan Novák, tajomník ZO SZPB D. Kubin a Pavol Stuchlý, predseda Miestneho odboru MS Istebné

S pýchou na svojho rodáka

V Liptovskej Kokave sme si výročie SNP pripomenuli pri pomníku padlých partizánov a reláciou v miestnom rozhlase.

Naši členovia sa vo veľkom počte zúčastnili aj pietneho aktu na Podbanskom, ktorý bol tento rok organizovaný pod záštitou obce Východná. Osobitne nás teší, že tu bol spomenutý aj náš rodák Daniel Vrbičan, ktorý bol v minulosti nielen hlavným organizátorom výročia SNP na Podbanskom, ale mal aj veľký podiel na vybudovaní 52 pomníkov v celej podtatranskej oblasti.

Emília Fronková, tajomníčka ZO SZPB

Pochod vďaka v Dolných Vesteniciach

Už po tretíkrát sme ním oslávili výročie SNP. Podakovali sme takto všetkým, ktorí sa pred 76 rokmi odvážne a nebojáčne postavili na odpor nemeckým nacistom, páchajúcim zverstvá na bezbrannom obyvateľstve a jeho deťoch.

Na pochod sa 55 účastníkov vydalo od Pamätníka SNP do Hradištnice (pred 76 rokmi tu bol partizánsky úkryt), pričom tunajší horský chodník sme zdoľávali v spoločnosti ochránara J. Reisela. V Hradištnici nás čakalo aj občerstvenie, ktoré pripravil výbor ZO SZPB s príspevom obecného úradu.

Pred položením vencov k pamätníku, postavenému na pamiatku dvoch sovietskych parti-

zánov (Nemci ich tu zabilí 20. 2. 1945), sa k účastníkom prihovorili predsedníčka ZO SZPB Natália Matejčíková a starostka Kvetoslava Šimorová.

Tento náš pamätník je venovaný aj partizánovi L. Mócikovi, ktorý zahynul v našich horách 3. 4. 1945, deň pred oslobodením našej obce.

Potom sme si popozerali opravené bunkre a pokračovali v družnej debате. –NM–

V prítomnosti pre budúcnosť

V predvečer výročia SNP sa uskutočnila dobrovoľnícka obnova pamätníka trom partizánom nad obcou Motyčky našimi mladými ľuďmi.

Po obnove a očistení pomníka sa konal malý pietny akt v spolupráci s Klubom vojenskej histórie Slovensko. Prítomní boli aj členovia SZPB a Frontu ľavicovej mládeže.

Iniciátorom počínu bol predseda hnutia Socialisti.sk Artur Bekmatov, ktorého zámysel spočíval v tom, že menej známe miesta, ako bol práve tento pomník, je potrebné udržiavať rovnako, ako sú udržiavané tie známejšie. Pre budúcnosť sú totiž všetky dôležité. Navyše práve malé, skryté pomníky a pamätne tabule veľakrát odhaľujú veľké a tvrdé príbehy tých, ktorým sú venované.

Na druhý deň si účastníci v podobnom zložení pripomenuli položením venca vypuknutie SNP pri soche partizána pri malej stanici v Banskej Bystrici.

Maroš Čupka

Mali by sme pamätať a nezabúdať...

Marcus Aurelius, rímsky cisár, vojvodca, filozof (121–180 n.l.) povedal, že sú ľudia, ba celé rody, ktoré čas vymaže z ľudského povedomia, ale sú i také, ktoré vstúpia do dejín ako legendy. Nevieť a vôbec nie som si istá, či takéto ultimatívne hranice sa dajú vložiť ku všetkým ľudským osudom.

Aj my, v Lubine, máme svoje legendárne rody – Štúrovci, Holubyovci a legendu podjavorinského odboja v SNP Miloša Uhra. A práve k tomuto legendárnemu partizánskeму veliteľovi a nášmu rodákovi sa viaže veľa iných ľudí, ba v mnohých prípadoch celé rodiny, dnes už zabudnuté a pre mladú generáciu neznáme. A tak spomeniem aspoň na jednu rodinu, ktorá má podiel i na legende Miloša Uhra.

Vojnová tragédia rodiny Šidlovcov

Málokto aj z našich občanov, ktorí prídu do obchodu či pohostinstva v osade Hrnčiarové vedia, že zakladateľom tohto „obchodného centra“ bol **Daniel Šidla**, otec rodiny, hrdinský vojak-delostrelec v 1. svetovej vojne. Smelý a odvážny muž, ktorý za záchranu svojich spolubojovníkov dostal vysoké vojenské vyznamenanie i peňažnú odmenu.

Mal malý obchod v rodnej osade U Škulcov. A tak možno i získaná odmena podnikavému Danielovi prispela k rozhodnutiu postaviť pre rodinu a kopyance v osade Hrnčiarové obchod i pohostinstvo. Bol to dobrý zámer, slúžil pre potreby nášho občana, ale aj všetkým, ktorí často náš kraj navštevovali a skupovali tu drevený riad, ovocie, výšivky...

Rodine sa darilo, rozrástla sa o dvoch synov a tri dcéry. Aj obchod prosperoval i pohostinstvo – zvlášť v nedelju sa ozývalo vravou i spevom... Lenže v kapitolách nášho života sú okrem slnečných pasáží i tie smutné a bolestné.

Keď prišlo Povstanie, **otec Daniel Šidla** organizoval pomoc partizánom v horách. Spolu s manželkou a dospelými deťmi vozili zbrane, potraviny, oblečenie, lieky, prevážali ranených a informovali veliteľa Miloša Uhra o pohybe Nemcov.

Matka Anna Šidlová starala sa nielen o domácnosť, ale varila aj pre partizánov v horách. V zime 1945 ju spolu so **synom Danielom** Nemci odviezli do Senice, odtiaľ do Bratislavy. Začiatkom apríla 1945 v Justičnom paláci v Bratislave sa rozlúčila s krajanou zo Starej Turej p. Zrníkovou, rod. Vráblikovou, zo susednej cely. Z väzenia odišla posledným vlakom vyslaným do Mathausenu. Vlak niekde medzi Melkom a Mathausenom americké lietadlá zasypali bombami a ukončili život mnohých väzňov. Tam sa ukončil aj život matky Šidlovej. Jej smrť bola potvrdená v r. 1951.

Syn Daniel bol z väzenia skôr transportovaný do Mathausenu a tam otročil až do jari, kým tábor neoslobodili Američania.

Najstaršia dcéra Alžbeta, vydatá **Gavačová** – v Povstaní bola spojku. Jej manžel **Gustáv Gavač** bol v partizánskej skupine Miloša Uhra ako zásobovač. Ich dcéry **Marta** a **Dana** museli sa schovávať vo viacerých rodinách na Hrnčiarovom a tajiť svoje priezvisko. U Gavačovcov na Starej Turej sa skrývali aj americkí letci.

Mladšia dcéra Anna, vydatá **Čopová**, bývala s manželom a synom Ivanom v Moravanoch pri Piešťanoch. Pracovala ako ošetrovateľka ranených partizánov.

Najmladšia dcéra Eva bola povoláním pôrodná asistentka. Ako partizánska spojka Uhrovho oddielu obstarávala lieky pre partizánov a ošetrovala ich. Nemci nakoniec chytili aj ju a v sídle nemeckého komanda v meštianke na Starej Turej surovo vypočúvali. Týrali ju, mučili, dolámali jej ruku

Daniel Šidla ako vojak v 1. sv. vojne.

a rebrá. Previezli ju do trnavskej nemocnice, tam jej pomohol k úteku starší židovský lekár. Skrývala sa u dobrých ľudí a tak Nemcom sa ju našťastie nepodarilo vypátrať.

Po oslobodení a tragédii rodiny sa Eva už domov nevrátila. Vydatá sa v Prahe a vychovala dve deti – dcéru Ladislavu a syna Zdenka. Za obetavú činnosť všetkým trom ses-

trám vydalo Ministerstvo národnej obrany ČSR v Prahe 7. 11. 1947 preukaz československého partizána.

V dome Šidlovcov mala Uhrova skupina sklad. **Synovia Daniel a Ján** mali na starosti zásobovanie a dovoz i rozvoz vojenského materiálu partizánom. V zime 1945 syn Daniel, spolu s matkou, boli vo väzení a čakali na transport do koncentračného tábora. Doma bol len otec Daniel so synom Jánom. Prvý raz ich odvliekli na výsluch do meštianky v Starej Turej, odtiaľ do Trenčína. Statočne znášali bitku, kopance a iné praktiky gestapáckeho výsluchu.

Otec Daniela transportovali spolu s ďalšími spoluväzňami vo vlaku, ktorý smeroval do Nemecka. Prepašovaným nožom sa podarilo chlapom po kúštičkoch vyrezávať drevenú podlahu vagóna. Na Morave sa viacerí po-

spúšťali z idúceho vlaku medzi koľajnícami. Otec Šidla si povyráľal zuby, poškodil čeľusť...

O úteku Šidlu z vlaku nám porozprával Jozef Výchlopen, náš rodák, ktorý žil v turanskej osade U Samkov. Mal vtedy 18 rokov. Zostal v onom vagóne a koniec vojny ho zastihol v Nemecku.

Návrat domov bol strastiplný – v strachu, v strehu, o hla-

de... Všetko záviselo od pomoci dobrých ľudí. Otec si ale slobody príliš neužil! Šťastie sa mu znova otočilo chrbtom. Nemci ho opäť chytili a odtransportovali do Terezína. Ten však bol našťastie čoskoro oslobodený a tak otec Daniel žil v nádeji, že sa stretne so svojimi blízkymi. Domov prišiel ako troska – vážil 45 kg.

Z koncentračného tábora Mauthausen sa vrátil aj **syn Daniel**. Bol snúbencom svojej susedky Aničky. Veril, že ho už nikto a nič neodlúči od jeho lásky a obaja sa tešili spoločnému životu. Lenže predstavy o budúcnosti a skutočnosť sa niekedy diametrálne líšia.

Prvý povojnový rok bol vyvrcholením tragédie rodiny Šidlovcov. Pobyt v koncentráku, prenasledovanie, stres a obavy o rodinu i rozvíjajúca sa pľúcna choroba ukončili v januári 1946 Danielov život i Aničkino šťastie – zomrel vo veku 23 rokov.

Kto z nás si vie predstaviť utrpenie a bolesť tejto ťažko skúšanej rodiny? V bezsenných nociach oplakávajú manželku, matku, syna, brata... Všetkých trápi bolesť i neistá budúcnosť. O deväť mesiacov v **októbri 1946 zomiera i otec Daniel**.

Najmladší Šidla Ján – znášal statočne zajatecký hlad, chlad, bitky a týranie, ale neubrnil sa zákernej chorobe TBC. Po vojne sa liečil v Tatrách, oženil sa s Vlastimilou Rubaninskou. Po roku sa spolu tešili na očakávané dieťa. **Ale Ján naplnia tragédiu rodu a ani nie mesiac po otcovej smrti – začiatkom novembra 1946 vo veku 21 rokov opúšťa navždy svoju mladú ženu. Mesiac po jeho smrti sa narodil syn Janko.**

Tak v priebehu roka pribudli na lubinskom cintoríne tri hroby. Štvrtý, symbolicky patrili matke, ktorá zahynula cestou do Mauthausenu.

Po rodine Šidlovej zostalo veľa slz a smútku. Mladá žena Vlastimila so synčekom zostala žiť vo vydrancovanom dome na Hrnčiarovom, nie však sama – stáli pri nej a pomáhali jej nielen rodičia, ale aj rodina, susedia, tí, čo s ňou cítili.

Dnes už zo spomínaných Šidlovcov nežije nikto, len hroby v ľavej spodnej časti lubinského cintorína mlčky svedčia o jednej rodine, ktorá v čase Povstania pomáhala, riskovala svoj majetok i životy...

Ak niekedy pridete na lubinský cintorín, vyhľadajte i spomínané hroby, postojte pri nich v tichosti a s pietou. Mŕtvi mlčia, ale ich mená rozprávajú...

Oľga Hrabovská

Snímka zo stavby domu. Vpredu sedí matka Anna, za ňou manžel Daniel, tretí zľava syn Daniel a vpravo dcéra Eva.

Prečo Nemecko prehralo obe svetové vojny?

1. Spojenci:

V oboch vojnách malo Nemecko nespoľahlivých a slabých spojencov. Napríklad Taliansko v 1. svetovej odmietlo bojovať spoločne s Nemcami, hoci predtým podpísalo s nimi spojenectvo. A rok po začiatku vojny sa spojilo s nepriateľmi Nemecka.

Obdobne to bolo aj s inými spojencami Nemcov. Rakúsko-Uhorsko nielen, že zatiahlo Nemecko do vojny na dvoch frontoch, keď samotné bolo na začiatku vojny na hrane krachu (Neriešené spory desiatich národov, ktoré tvorili R-U.).

V žalostnom stave bol aj ďalší spojenec, Osmanská ríša. Jej územie sa z roka na rok zmenšovalo a oslobodené národy sa stávali jej nepriateľmi. Z 24 miliónov obyvateľov bolo 6 miliónov nepriateľsky naladených Arabov, 1,5 milióna Kurdov a 3 milióny utláčaných kresťanov. Ríša bola okrem toho vysilená nedávnou revolúciou a dvomi balkánskymi vojnami.

Vyplýva z toho, že jediným normálnym nemeckým spojencom v 1. svetovej bolo Bulharsko. To pomerne efektívne bojovalo na Balkáne a prinútilo Rumunsko kapitulovať. Vo výsledku však vojnu prehralo spolu s mocnosťami Trojspolku.

* * *

Taliansko v 2. sv. vojne nevyhralo ani jedinú bitku bez pomoci Nemcov. Pričom samé otváralo fronty, kde nedokázalo bojovať. V Grécku, v severnej Afrike... Celkovo sa Taliansko stalo Nemecku skôr príťažou, ako spojencom.

Druhým hlavným spojencom Nemecka v 2. sv. vojne bolo Japonsko, ktoré nijako s Nemcami nespoupracovalo a riešilo si svoju osobitú politiku. Pred útokom Nemecka proti ZSSR podpisuje s ním pakt o nenapadnutí a úplne ignoruje nemecké ťaženie proti ZSSR.

Navyše Japonsko útočí proti USA, čím ich prinúti vstúpiť do vojny proti Japonsku a aj proti Nemecku.

Ďalší spojenci Nemecka, ako Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko... vôbec neboli významnými, boli len bábkami. Navyše Nemecku komplikovali situáciu kvôli vlastným neriešeným vzťahom.

2. Vojna na dvoch frontoch

Nemecko sa tejto chyby dopustilo v oboch vojnách. Už pred 1. svetovou vojnou mali Nemci vypracovaný Schlieffenov plán (podľa náčelníka generálneho štábu nemeckej armády grófa Alfreda von Schlieffena 1891–1906), ktorého podstata spočívala v útoku proti Francúzsku, jeho rýchlej kapitulácii a potom presun nemeckých vojsk na východ do boja s Rusmi.

Plán sa však nepodaril, Francúzsko nebolo dobyté a mobilizácia v Rusku bola veľmi rýchla.

Napriek tomu, že v Rusku padol režim a nie štát, Nemecko sa zrútilo pod tlakom spojencov.

* * *

V 2. svetovej vojne sa všetko dialo podľa iného scenára. Hitler sa s Francúzskom rýchlo vysporiadal a obsadil ho, no dopustil sa rovnakej chyby boja na 2. fronty, keď neporazil V. Britániu. Bol tým nútený držať na západe relatívne veľké množstvá vojsk. Nehovoriac o tom, že na severe Afriky bol otvorený 3. front.

Vojna na dva fronty rozdrobovala nemeckú armádu na menej spôsobilé bojové oddiely, čo ju dovedlo ku kapitulácii.

3. Nedocenenie protivníkov a osobné ambície nemeckého velenia

Nemecké velenie si v oboch vojnách postavilo mimoriadne ambiciózne plány a dúfalo, že ich naplní.

Napr. Schlieffenov plán ráatal s dobytím Francúzska za 42 dní, čo bolo nereálne. Pravdou však je, že Hitler to dosiahol. A to napriek tomu, že sa mu postavila aj belgická armáda, s čím nerátal.

Nemci tiež dúfali, že spracujú V. Britániu na spojenectvo, resp., že jej nanúti mier. Lenže V. Británie sa ukázala byť neoblomná a jej odpor vydržal do konca vojny.

Podobná situácia vznikla aj pri ZSSR a krachu plánu Barbarossa. Nemci plánovali dobyť Leningrad a Moskvu do konca leta a úplnú kapituláciu ZSSR si naplánovali do konca roku 1941.

Čo Nemci podcenili, tak to sú rozmery ZSSR, jeho surovinový a výrobný potenciál a hlavne ľudské zdroje. No a samozrejme, silnú stranu Sovietskeho zväzu, že si dokázal ekonomicky pripútať spojencov.

Vladimír Mikunda

Potomkovia víťazov.

Len zhoda okolností?

28. septembra 1934 Piłsudského Poľsko ústami svojho ministra zahraničných vecí Józefa Becka zvestovalo celému svetu: „Poľsko z vlastnej vôle vyhlasuje, že odteraz spája svoj osud s osudom Nemecka... Poľská vláda vyhlasuje, že sa viac necíti byť viazaná akými-

koľvek záväzkami voči Československu a pripomína svoje pranie ustanoviť spoločnú hranicu s Maďarskom“.

No a presne o 5 rokov Nemci Poliakom jednoznačne ukázali, ako si oni predstavujú spojenie svojich osudov. V ten deň totiž padla Varšava.

Viete, že...?

...do 29. 8. sa povstalecké vojsko nazývalo 1. československá armáda? Od 30. 9. 1944 sa začalo nazývať 1. československá armáda na Slovensku.

... prezident Edvard Beneš abdikoval 5. októbra 1938 na funkciu prezidenta ČSR? A že 22. 10. 1938 odletel do Anglicka ako súkromná osoba?

Podľa historika M. S. Ďuricu na túto cestu dostal E. Beneš ako agent sovietskeho diktátora Stalina pomoc NKVD (*Narodnyj komissariat vnutrennich del*) a na príkaz Stalina ešte aj príspevok 10 000 USD od pražského rezidenta NKVD Zubova! A od februára 1939 už prednášal na univerzite v Chicagu v USA. [Ďurica M. S.: *Dejiny Slovenska...*, s. 376].

Ajhľa, ako si Beneš cenil úrad prezidenta 1. ČSR a „svoj“ štát. Z najvyššej ústavnej funkcie na pokyn cudzej moci jednoducho dezertoval, čím *de facto* naplnil skutkovú podstatu činu vlasti-zradnej kategórie!

...v povojnových dejinách je málo známy americký projekt Operácia Paperclip?

Za úlohu mal využiť nacistických vedcov a technikov v americkom výskume a zabrániť, aby ich získal ZSSR.

V auguste 1945 ho podpísal prezident Harry S. Truman a v novembri došli do USA prví vedci. Hlavne z oblasti nacistického raketového výskumu, medicíny a z divízie chemických zbraní.

Islo napr. o Wernhera von Brauna (člen SS, konštruktér strely V-2), Kurta Bloma (doktor, špecializujúci sa na biologické zbrane, ktorý svoje vynálezy testoval na väzňoch v Auschwitz-Birkenau) alebo o Huberta Strugholda (skúmal účinok extrémne nízkych teplôt na ľudské telo vo vyhladzovacích táboroch Dachau a Auschwitz-Birkenau).

V USA sa celkovo ocitlo vyše 1 500 nacistických vedcov.

...nemecká armáda počas 1. sv. vojny po prvýkrát použila chemické zbrane 12. 7. 1917?

Použitý bol otravný plyn yperit a tekutá pľuzgierotvorná látka v podobe olejnej tekutiny. Jej nosičom boli míny.

Predmetný boj prebiehal pri belgickom meste Ypres a nemecké velenie ním zlikvidovalo útok anglo-francúzskych vojsk. Tie mali 29 490 zasiahnutých vojakov, z ktorých 87 zomrelo.

V 1. sv. vojne bolo celkovo nasadených 40 rôznych otravných látok, ktoré zasiahli 1,2 milióna vojakov a 100 tisíc ďalších na ne zomrelo.

Chemické zbrane však neprinášali ku koncu 1. sv. vojny žiadnej bojujúcej strane nejakú výhodu. „Otravný plyn pomáhal riešiť len taktické úlohy, masové globálne chemické útoky boli zriedkavé,“ uvádza Konstantín Pachaljuk z Ruskej vojensko-historickej spoločnosti, ktorý uviedol, že na východnom fronte Nemci po prvýkrát masovo nasadili otravné látky dva roky pred prípadom v Ypres, konkrétne to malo byť v bitke pri Bolimove v januári 1915, keď do ruských zákopov smerovalo 18 tisíc náloží plynu s trinitroxylénom brómu. A hoci bol jeho účinok oslabený mrazom, plyn vypaľoval oči, mnohí padali bez vedomia... Ďalší známy chemický útok sa vraj udial pri pevnosti Osovec 6. 8. 1915, jeho efektívne účinky však oslabil takmer do nuly blatistý terén.

Konstantín Pachaljuk uvádza, že Rusi okamžite reagovali na chemické útoky výrobou ochranných prostriedkov. Spočiatku to bola gáza a rôzne handričky namáčané do špeciálnych tekutín, potom sa objavili prvé chemické masky.

Plnohodnotnú plynovú masku na ochranu celej tváre s gumenou prilbou (konštruktéra Edmonda Kummanta) predstavil v auguste 1915 Nikolaj Zelinský. Jej lícnica ochraňovala od otravných látok nielen dýchaciu sústavu, ale aj oči a celú tvár. Paralelne s tým začali byť od druhej polovice roku 1915 vojaci cvičení na protichemickú ochranu.

Rusko nasadilo chemické delostrelecké granáty už na jeseň 1916. Veľmi sa osvedčili pri Brusilovom prielome.

...nemeckí snajperi svoje obeť radšej ranili, ako priamo zabili?

Dosiahli tým situáciu, že ich obeť zomierala v mukách, čím priťahovala pozornosť svojich druhov. No a tí sa stali novým cieľom pre snajpera.

Nemecký snajper Josef Allerberger, ktorý na východnom fronte zabil najmenej 257 červenoarmejcov (vrátane Žien) sa vo svojich spomienkach cynicky zdôveroval, že „neraz som videl, ako neľudské krikly mnou ranených ruských bojovníkov demoralizovali ich druhov a sovietsky útok viditeľne slabol. Alebo sa úplne skončil“.

Allerberger sa usiloval trafiť čo najviac protivníkov do brucha alebo do oblasti obličiek, aby ranený ričal doslova ako zvierat.

Pochopiteľne, že vedel, že za niečo také ho nikto nebude brať do zajatia. Preto si pred každým bojom vyhládol miesto, kam by schoval pušku, ktorá by ho ako snajpera prezradila.

- r -

- **Banská Bystrica – Fončorda „B“:** Ján Sabó ml. 45 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Barbora Maková 89 a Katarína Žuffová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Klára Košíková 80 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Anna Krnáčová 87, Juraj Chudý 86, Emília Šebelíková 83 a Jana Karvačková 70 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Radoslava Pappová 60 rokov.
- **Bernolákovo:** Vlasta Gálová 75 a Jaroslav Navara 40 rokov.
- **Bratislava 3:** Jozefa Železníková 89 rokov.
- **Bratislava – Petržalka, Jána Bulíka:** Jana Szabová 65 rokov.
- **Bratislava 12:** Eva Karvašová 88 rokov.
- **Bratislava 24:** Ing. Ján Švigár 87 rokov.
- **Cetuna:** Emília Pražienková 80 a Jaroslava Hrevúšová 70 rokov.
- **Cinobaňa:** Zuzana Moravčíková 82 rokov.
- **Čierny Potok:** Božena Michaleková 70 a Milan Greguš 65 rokov.
- **Čaňa:** Margita Bittová 88, Michal Soták 80 a Stanislav Trebul'a 65 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Hedviga Váľlová 80, Arpád Kačkovič 81 a Irena Plichťová 70 rokov.
- **Harmanec:** Mária Knoppová 82 rokov.
- **Hniezdne:** Regina Zbušková 88 rokov.
- **Hnúšťa:** Júlia Slováková 75 rokov.
- **Hrachovo:** Jozef Suja 45 rokov.
- **Jarabina:** Mária Beňová 89, Mária Lajčáková 83 a Marta Ruckschlosová 55 rokov.
- **Kežmarok:** Anna Compeľová 92 rokov.

- **Klenovec:** Margita Trnavská 91, Marta Lacková a Kamila Hrušková 70 rokov.
- **Klokočov:** Margita Viteková 82 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Tibor Pokorádi 86 rokov.
- **Kordíky:** Ján Záchenský 55 rokov.
- **Košice Juh:** Ida Danielisová 87 a Viera Záhorčáková 82 rokov.
- **Košice Sever:** Barbora Demeterová 81 a Terézia Dančáková 70 rokov.
- **Kravany:** Martin Hudac 50 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Juraj Bimba 83 rokov.
- **Kremnica:** Angela Kollárová 81, Ján Harman a Vladimír Michele 75 rokov.
- **Lastovce:** Tibor Mento 70 rokov.
- **Laškovce:** Ján Hudák 70 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Smolárová 70 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Anna Vyšná 97 rokov.
- **Lovinobaňa:** Ján Salaj 86 rokov.
- **Lučenec I.:** Viera Bartoňová 86 a Antónia Fulopová 84 rokov.
- **Lučenec II.:** Valéria Beracková 82 a Anna Šul'ajová 70 rokov.
- **Lubietová:** Miroslava Dutková 50 a Lucia Filipková 40 rokov.
- **Medzibrod:** Michal Číž 83 rokov.
- **Medzilaborce:** Mária Onufráková 60 rokov.
- **Michalovce:** Milan Mišľan a Michal Siladi 70 a Milan Kozák 55 rokov.
- **Michalany:** Helena Hutková 95 rokov.
- **Myjava:** Alžbeta Kutáľková 82 a Štefan Horák 81 rokov.
- **Očová:** Táňa Blašková 65 rokov.
- **Považská Bystrica:** Doc. PhDr. Karol Janas 50 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Michal Babin 90 rokov.

- **Rajec:** Mária Ďurčanská 65 rokov.
- **Revúca, gen. Viesta:** Elena Šimonová 88, Július Uhrin 84, Ing. Jozef Šuhaj a Drahotína Forróová 75 rokov.
- **Rimavská Sobota, J. Bolfika:** Ondrej Herčko 80 a Eva Kvaková 75 rokov.
- **Sečovce 2:** Júlia Čanigová 91 rokov.
- **Selce:** Milan Olej 82 rokov.
- **Senec:** Mária Vražovičová 75, Ing. Božena Urbanovičová 70 a Branislav Balog 25 rokov.
- **Sobrance:** Pavol Serenča 84 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** Mária Polkabalová 70 a MUDr. Mária Puklušová 65 rokov.
- **Stará Turá:** Elena Rubaninská 70 a Emília Hvožd'arová 65 rokov.
- **Sučany:** Elena Jamrišková 90 a Ondrej Círia 80 rokov.
- **Šambron:** Ján Šmindák 65 rokov.
- **Trebišov 1:** Terézia Takáčsová 75 rokov.

- **Uderiná:** Ladislav Bize 60 rokov.
- **Utekáč:** Gizela Schrenková 89 rokov.
- **Veľaty:** Alžbeta Hrkeľová 87, Mária Kolesárová a Milan Rybár 60 rokov.
- **Vojčice:** Jolana Miškaničová 80 rokov.
- **Zvolen Centrum 1:** Ing. Peter Brežný 70 rokov.

- **Zvolenská Slatina:** Ján Pavlík 50 rokov.
- **Žilina 2:** Anna Lowingerová 65 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Mária Čopová 80, Oľga Kováčová 75 a Lubomír Hric 65 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Gratulujeme RSDr. Karolovi Uhríkovi,

...ktorý sa 18. októbra dožíva 70. narodenín.

Jubilant je zakladajúcim členom ZO SZPB č. 37 v Bratislave-Petržalke a obnovil činnosť SZPB v Brusne, kde sa presťahoval.

Vážený a milý jubilant,

k tvojmu životnému jubileu ti úprimne a srdečne želáme dobré a trvalé zdravie, šťastie a pohodu. Nech ešte dlho svojou vzácnu prítomnosťou obdarúvaš svojich blízkych a priateľov.

MNOGA LETA milý a vzácny jubilant.

Výbor ZO SZPB č. 37

Mnoga léta, živio...

Málokto ho z členov SZPB nepozná. Zúčastňuje sa miestnych stretnutí, osláv, schôdzí a iných podujatí organizovaných organizáciami SZPB. Hovorím o Ing. Norbertovi Lackovi, podpredsedovi ÚR SZPB, ktorý sa 6. 10. 2020 dožíva 70 rokov.

Norbert Lacko sa narodil v Lubeníku v okrese Revúca, kde prežil svoje detstvo. Tam vychodil základnú školu a ďalej sa vzdelával na UŠ v Rožňave a na SPŠ dopravnej v Košiciach. Po absolvovaní vojenskej základnej služby v r. 1971-73 vo Vyškove sa rozhodol pokračovať v štúdiu na tamojšej vysokej vojenskej škole, ktorú aj úspešne ukončil. Ako vojak z povolania pracoval na rôznych riadiacich postoch vo vojenských útvaroch v Prešove, Trebišove a v rokoch 1980 až 1988 na vojenskej správe v Rožňave a neskôr vo funkcii náčelníka štábu a referátu CO pre okres Rožňava.

Členom SZPB sa stal v roku 1999. Za jeho aktívnu činnosť bol v roku 2003 zvolený za predsedu okresného výboru v Rožňave a po premenovaní v roku 2003 sa stal predsedom OblV SZPB v Rožňave,

ktorým bol až do roku 2019.

Jeho organizačné a riadiace schopnosti neostali nepovšimnuté a už v roku 2003 bol zvolený za člena ÚR SZPB a neskôr v roku 2006 za člena predsedníctva. Stal sa predsedom komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou. Od roku 2009 zastáva funkciu podpredsedu ÚR SZPB. Organizuje rôzne súťaže s celoslovenskou pôsobnosťou ako „Medzníky druhej svetovej vojny“, „Kytica ruží k víťazstvu nad fašizmom“ a ďalšie.

Aktívny je aj v publikačnej činnosti, je dopisovateľom do Učiteľských novín, Bojovníka a ročníka odbojárov. Za svoju hodnotnú činnosť pre SZPB bol ocenený 36 rezortnými a vojenskými, slovenskými, českými, maďarskými a ukrajinskými vyznamenaniami. Obdržal tiež desiatky čestných uznaní.

Mimo SZPB Norbert Lacko pracoval aktívne aj vo vedúcich pozíciách v spoločenských organizáciách: JDS, HK, SČK, ochrana človeka a prírody. Pre svoju činnosť nachádza podporu v rodine. Jeho manželka Irenka je tiež aktívna funkcionárka v SZPB. Vo voľnom čase sa venuje rodine, rád číta, sleduje futbal, hokej a rád cestuje.

K 70-tke mu celý oblastný výbor SZPB v Rožňave želá, aby v zdraví ešte dlho svojimi nápadmi a prácou prispieval k činnosti SZPB a užíval si zaslúžený dôchodok.

J. Kochan, snímka archiv

Milé členky a členovia ZO SZPB č. 2 v Brezne

V utorok 22. septembra 2020 zomrela vo veku nedožítých 95 rokov (nar. 2. 10. 1925) naša členka Božena Palacková.

Posledná rozlúčka s touto priamou účastníčkou SNP – partizánskou spojkou v obci Jasenie – sa konala 25. septembra len za účasti najbližšej rodiny.

Dozvedám sa to z farského Hlásnika, ktorý dnes priniesla manželka z kostola.

Venujme jej tichú spomienku

Milan Kováčik, predseda základnej organizácie

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Banská Bystrica – Stred:** so 77-ročnou Annou Lettrichovou.

■ **Bratislava 29:** s 84-ročnou Rozáliou Čiernou.

■ **Brezno 2:** s 94-ročnou Boženou Palackovou.

■ **Medzibrod:** so 73-ročným Vladimírom Rosenbergerom.

■ **Michalovce:** so 64-roč-

ným Ing. Viktorom Sičákom a 98-ročnou Máriou Tirpákovou.

■ **Revúca, gen. Viesta:** so 63-ročnou Alenou Brdárskou.

■ **Trenčín 1:** s 90-ročným Jozefom Miklošom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Navždy nás opustil účastník SNP

Člen našej ZO SZPB Jána Bulíka Bratislava-Petržalka plk. v.v. Ján Škorec nás vo veku 97 rokov navždy opustil 23. septembra 2020.

Čestný predseda bratislavského oblastného výboru a bývalý člen ÚR SZPB nemal ešte ani 21 rokov, keď sa vo Veľkých Uherciach 3. septembra 1944 dobrovoľne prihlásil do povstaleckej armády.

Po potlačení SNP ho Nemci pri Donovaloch zajali a po vypočúvaní poslali v dobytčom vagóne do nemeckého koncentračného tábora v Graudenzu (poľské mesto v Kujavsko-pomoranskom vojvodstve). „Tu úplne skončilo dodržiavanie ľudskej dôstojnosti. Človek bol vydaný napospas nemeckým nacistom. Pre nich sme sa stali len číslom. Život človeka pre nich nič neznamenal. Potrebovali ho len využiť pre najťažšie manuálne práce. S chýrmi a tými čo nevládali pracovať, nemali zľu-

tovanie,“ spomínal J. Škorec na toto neľudské obdobie vo svojom živote v Bojovníku č. 25-26/2018 v článku pod názvom Zažil pochod smrti (celý článok nájdete na zväzovom facebooku a na www.szpb.sk). Rok po návrate z koncentráku sa dával dohromady. Pri návrate totiž vážil len 42 kg.

Ján Škorec zasvätil povojnový život práci v Zbore národnej bezpečnosti.

Jeho celoživotným povoláním sa stala služba v bezpečnostných zložkách. Do dôchodku odišiel z významného postu vtedajšieho Hlavného veliteľstva verejnej bezpečnosti, v hodnosti plukovník.

Po odchode do dôchodku sa ešte zamestnal na Správe diaľnic SR. **Veľmi aktívne sa zapojil do činnosti SZPB, kde pôsobil v riadiacich funkciách.** Pravidelne sa zúčastňoval podujatí organizovaných pri rôznych významných štátnych výročiaci. Za svoju aktívnu činnosť bol veľakrát vyznamenaný. Prezident RF V. Putin mu daroval hodinky s venovaním.

Česť jeho pamiatke.

Výbor ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava-Petržalka

Momenty, kedy aj silní chlapi zaplačú...

V období, kedy sa rušia podujatia a iné sa za prísnych opatrení môžu uskutočniť, sa podarilo zrealizovať nenápadné, no zaujímavé stretnutie. Kresťanská Policajná asociácia so sídlom v Leviciach v spolupráci s duchovným Finančného riaditeľstva SR Marianom Bodolló usporiadala v dňoch 18.–20. septembra v Chate Kollárová pri Ostrom Grúni 7. ročník stretnutia Otec a syn.

V piatok 18. 9. podvečer sa takmer tridsiatim otcom a synom vo svojom prvom vstupe prihovoral americký luteránsky misionár Bevan Stein. Na príklade Abraháma a jeho poslušnosti voči Božej výzve upozornil mužov na aktivitu. Abrahám nebol pasívnym divákom živo-

ta, ale mužom pokory, odvahy, ale aj bolesti. To všetko sa nachádza v živote každého jedného muža, keď sa pustí do životných bojov. Obzvlášť náročných, keď ide o potomstvo. Moment zadržanej dýky vo vzduchu nad synom Izákom nenechal nikoho chladným. Podob-

ne aj zasľúbenie – veľmi ťa požehnám, a tak veľmi rozmnožím tvoje potomstvo, že ho bude ako hviezd na nebi a ako piesku na brehu morského, tvoje potomstvo zaujme mestá svojich nepriateľov. A v tvojom potomstve požehnané budú všetky národy zeme, pretože si poslušol môj hlas. To bola aj výzva pre nás, aby sme ako muži a otcovia boli aktívni a žehnali svojim deťom, rodinám. Každý z otcov potom vzal svojho syna k sebe a požehnal mu. Bol to najemotívnejší moment nášho stretnutia.

V sobotňajšie dopoludnie sme si mohli vypočuť svedectvá bratov z väzenského spoločenstva Dysmas a ich príbehy z ústavov pre obvinených a odsúdených. Podčiarkovali fakt, že väčšina obvinených a odsúdených sa v ústavoch ocitla na základe zlého alebo žiadneho vzoru svojho otca.

Popoludní sa otcovia so synmi vydali na výlet na Partizánsku chatu pod Vtáčnikom, ktorý bol spojený s kladením venčov pri pamätníkoch v obciach Kľak a Ostrý Grúň. Po príchode

k pamätníkom sme sa dozvedeli viac o histórii obcí a ich obeť. Nasledoval duchovný príhovor s modlitbou. Návrat a večerná téma opäť nadväzovali na dopoludňajšie svedectvá B. Steina. Porozprával nám svoj životný príbeh s jeho víťazstvami aj pádmi, no predovšetkým s Božou prítomnosťou a závislosťou na Jeho slove.

Nedeľná bohoslužba spojená so zvesťou slova Božieho a neriešeného evanjelia bola tou najlepšou bodkou pre všetkých mužov.

Marian Bodolló

BOJ S FAŠIZMOM A NACIZMOM OČAMI KNÍH, FILMOV, VÝSTAV...

Historická pamäť

Skvelý reportér denníka Smena Gavril Gryzlov, ktorý bol v nemilosti vtedajšej vládnej moci, napísal v roku 1958 reportáž o zločinoch príslušníkov POHG.

Stodvadsaťdva stránková knižička Gardistické inferno sa dá prečítať za jeden večer. Masakre, ktorých sa dopustili mladí Slovinci na nevinných ľuďoch, vyvolávajú hrôzu a zdesenie. Vo vápenke v Nemeckej strelali gardisti ľudí do tyla. Aj polročné nemluvnatá. Strelali ich do tyla, lebo sa im do tváre neodvážili pozrieť. Niektorých hodili do žeravej pece položivých. Realizovali pokyn prezidenta slovenského štátu, ktorý v časopise Domobrana napísal: „...kto pobije a vykynoží nedisciplinovanú čvargu, urobí záslužnú službu človečenstvu“.

Výsledkom vraždenia na povstaleckom území bolo 5300 umučených a zavraždených, 211 masových hrobov, vyše 112 vypálených obcí a 87 tisíc odvečených ľudí do koncentračných a zajateckých táborov.

Mladí ľudia si na tieto hrozné udalosti nemôžu pamätať a veľa sa o nich nezvedia ani pri výučbe dejepisu v škole. Historická pamäť sa vytráca, čiernokošeliari, vyznávači násilia sa po rokoch znova dostávajú na scénu. Dokonca na významné politické pozície.

Historické udalosti sa buď stali alebo sa nestali. Tretej alternatívy niet. Len ak by sme si ju vymysleli.

Július Uhrecký

Najlepší slovenský film vznikol pred 55 rokmi

Tvorba filmového režiséra Vladimíra Bahnu (1914–1977) zaujíma kľúčové postavenie v otázke formovania slovenskej profesionálnej kinematografickej a televíznej produkcie.

Na základe rovnomeného románu Rudolfa Jašíka napísal Štefan M. Sokol scenár filmu režiséra Vladimíra Bahnu Námestie svätej Alžbety (1965). Audiovizuálne dielo reflektuje lásku dvoch mladých ľudí – chudobného chlapca Igora Hamara (Bronislav Križan) a židovského dievčaťa Evy Weimannovej (Emília Vášáryová) v období holokaustu (šoa). Snímka zreteľne smeruje k jadrú zobrazovaných tragických súdobyh javov prostredníctvom individuálnych postojov hrdinov príbehu v uzlových okamihoch spoločenského vývoja. Pod zväčšovacím sklom druhej svetovej vojny, v ktorej život zlacnel a smrť zovšednela, každý čin nadobúda osudový význam.

Pavol Janík

Prepáčte nám

Pri našej práci pri písaní textu sa nám niekedy „vlúdi“ aj malá chybička.

V ostatnom 19. čísle Bojovníka na strane č. 4 pod titulkom „Strečno, symbol spoločného boja“ je nesprávne uvedené meno predsedníčky ŽSK „Monika“ Jurinová. Správne má byť Erika Jurinová!

Zhodou okolností na tej istej strane vľavo hore pod obrázkom je text: „Hovorí Eva Jurinová“ – tá istá osoba. Ďakujem za porozumenie. Pani Erike Jurinovej a našim čitateľom sa ospravedlňujeme a za upozornenie na chybu ďakujeme tajomníkovi ZO SZPB v Dolnom Kubíne Štefanovi Novákovi.

– r –

Chyby, ničiace detskú psychiku

Existujú chyby rodičov, ktoré dokážu detskú psychiku navždy zničiť. Poukázala na to webová prezentácia Reddit.

Diskusiu o tom inicioval Friendly Sky Child, ktorý navrhol špecialistom, aby pomenovali rodičovské chyby, ktoré môžu navždy zraniť detskú psychiku.

Mnohí uviedli, že rodičia si veľmi často nechcú priznávať vlastné chyby a vinia z nich svoje dieťa. Ďalšou chybou je, že rodič chce mať z dieťaťa svoju kópiu a nie samostatnú osobnosť. Jeden z expertov hovorí, že takýto rodičia vnímajú dieťa ako svoj majetok.

Špecialisti vyzývajú rodičov, aby sa nesnažili vnucovať svojim deťom, že rodičovskú lásku si musia zaslúžiť. Navyše majú neustále preukazovať svoj kladný vzťah voči dieťaťu a nie iba niekedy.

Zhoda odborníkov panuje aj v názore, že pri výchove je najzložitejšie zachovávať rovnováhu medzi láskou a pohoršova-

ním, osobitne pri detinskom konaní. Špecialisti dokonca radia dieťa niekedy aj trestať, aby si nevytvorilo, že mu je všetko dovolené. V žiadnom prípade to však nesmie mať nádyh agresie, ale len láskavého pokarhania.

Špecialisti rodičom radia veľmi často deti nielen kárať, ale aj chváliť, no nesnažiť sa vychovať z nich ideál. Najlepším variantom je ukazovať dieťaťu ako sa môže stať lepším. A byť mu v tom osobným príkladom, pretože deti v prvom rade kopírujú svojich príbuzných.

ZRNKÁ HUMORU

Počítačová konzultantka

Pomáha technikovi so zabezpečením jeho PC a spýta sa ho:

– Aké si prajete nastaviť užívateľské heslo?

Technik ju chce priviesť do rozpakov a uvedie ako heslo PENIS.

Konzultantku však vôbec nevyvedie z miery. Heslo bez začervenania zapíše.

Po chvíli sa však pustí do hlasného smiechu. Počítač totiž odpísal: – Pre nedostatočnú dĺžku zadajte iné heslo!

Z dôverného manželského rozhovoru:

– Drahý, čo máš na mne najradšej? Moje nádherné telo, alebo moju krásnu tvár?

– Tvoj zmysel pre humor!

U lekára:

– Že manžel kašle a chrá-

pe? V jeho veku kašľu a chrápu takmer všetci muži, s tým sa nedá nič robiť.

– To je síce možné, ale ten môj kašle na mňa a chrápe s inou!

Zdesená svokra:

– Čo ste si urobili, že spíte oddelene?

– Pohodlie, mamička, pohodlie...

Žena vojde do obývačky, keď sa na obrazovke objaví titulok: Slovensko – Kanada.

Otočí sa na manžela a spýta sa ho: – To sa chceš opäť na to pozerať? Veď to dávali vlni!

Sťažuje sa muž kolegovi:

– Ja mám ale smolu. Postihli ma dve katastrofy po sebe.

– Aké?
– Keď sme sa vrátili z dovo-

lenky, našli sme byt vykradnutý.

– A tá druhá?

– Keď to manželka uvidela, vyhlásila: Keď je byt prázdny, tak vymaľujeme.

Z rozhovoru dvoch ženáčov:

– Čo si včera robil, keď počas futbalu vypli elektrinu?

– Rozprával som sa s manželkou.

– To muselo byť otravné.

– Ani, nie. Zistil som, že je celkom príjemná ženská.

Vo vlaku sa rozprávajú muž a žena:

On: – Čo robíte?

Ona: – Som tlmočnica. A čím ste vy?

On: – Ja som lekár.

Ona: – Gynekológ?

On: – Nie, ale pozrieť sa môžem.

pomôcky: IRK, ALTEN, AORIST, TDK, TEREN	tropický jašter	jednotka objemu	sídlo v Japonsku	takisto	ponáral	pomôcky: PIKET, TDK, ANOLI, AKI, OCELOT	nevyladujú	citovosť radosti	značka audio-kaziet	lietadlo	autor výroku: OLIVER CROMWELL	3. časť tajničky	americká mačkovitá šelma
meno Delona						grafická 41 tónu prílep					skratka knokautu		
1. časť tajničky											chem. zn. aktínia obidve		
obtieral							okrem neukladaj na nejaké miesto						
EČV Levoče			mužské meno kyprila motykou						otkol netopia sa				
rieka v Británii				január, po česky vrstva náteru						dom. meno Eduarda slovenský básnik			
dieža	opica					bavlnená tkanina					MPZ Egypta		
	sídlo v Nigérii					časť veľstva					lúka		
sladko-vodná ryba						starcí, po nemecky kód letiska Jackson						slovenský inštitút vzdelávania (skr.)	čaj, po anglicky
anatóm, po česky							minulý čas slovies						
							asyrsky boh mesta Eridu						
2. časť tajničky													
kyslá čerešňa													vyčerpanosť

Správne vylúštenie tajničky z č. 18 znie: **Čas nepočká nikoho.** Knihu posielame Františkovi Ihnátovi zo Strážskeho.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

7. október 1944 – Hlavným veliteľom povstaleckej armády sa stáva divízy generál Rudolf Viest, ktorý na Slovensko priletel 6. 10. 1944.

7. október 1944 – Rokovala Vojenská rada 1. UF o situácii na Slovensku. **Maršal Konev vydal rozkaz:** „1., Vytvoriť na oslobodenom území Slovenska pod Viestovým velením jednotné velenie a podriaďiť mu všetky partizánske brigády, ktoré držia obranu oslobodených častí Slovenska. Partizánsky štáb musí svoju činnosť koordinovať s Viestovým štábom. 2., Štáb partizánskeho hnutia (UF) musí riadiť všetky jemu podriadené brigády a oddiely a zaistiť ich vyzbrojenie, najmä protitankovými prostriedkami. 3., Žiadať od všetkých brigád v tle zvýšenú bojovú činnosť na hlavných dopravných spojoch a ničiť nepriateľa. 4., S pomocou parašutistov a prevedením oddielov zo Slovenska organizovať partizánske hnutie v Čechách a na Morave. Štáb pri plnení týchto rozkazov zoznámi s týmto rozkazom aj slovenský partizánsky štáb a zabezpečí vyzbrojenie.“

Veliteľom partizánskych oddielov na strednom Slovensku Konev rozkázal: „S cieľom zjednotiť úsilie všetkých ozbrojených síl na strednom Slovensku na boj s nemeckými okupantmi rozkazujeme: 1., Partizánskym brigádám a oddielom v operatívnom vzťahu vojsť do operatívneho podriadenia veliteľa 1. čs. armády generála Viesta. 2., V otázkach organizačných a politického vedenia plniť rozkazy operatívnej skupiny štábu partizánskeho hnutia plukovníka Asmolova, ktorý bude dostávať v tejto časti rozkazy od Vojenskej rady 1. UF.“

8. október 1942 – Veliteľ Rýchlej divízie v nemeckej zostave žiada o jej vystriedanie pretože mu značne poklesla morálka.

8. október 1944 – Čs. samostatná obrnená brigáda sformovaná v Anglicku sa presunula na európske bojisko a zaujala postavenie pri nemeckej pevnosti Dunkirchen.

8. až 12. október 1944 – Prebieha slávny povstalecký protiútok jednotiek 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR v priestore Železná Breznica – Trnavá Hora. Dňa 10. októbra dobyli Jalnú a o dva dni na to Hronskú Dúbravu.

9. október 1938 – V Komárne sa začalo rokovanie (Československo – Maďarsko) o odstúpení južných oblastí Slovenska Maďarsku, čo vyplynulo z Mníchovského diktátu.

9. október 1944 – Predseda vlády SR Š. Tiso a nemecký veľvyslanec H. E. Ludin podpísali medzištátnu dohodu o zásobovaní nemeckých vojsk na Slovensku so spätnou platnosťou od 1. 9. 1944. SR sa v nej zavazovala uhradiť výdavky, ktoré boli spojené s pôsobením nemeckej armády na jej území. Výdavky mali byť kompenzované po vojne.

10. október 1938 – Podľa Mníchovského diktátu musela ČSR odstúpiť pohraničie Nemecku. Nemecké jednotky obsadzujú Petržalku.

10. október 1940 – **Gardista: „Čím je pre nás pozdrav »Na Stráž!«?**

Tento pozdrav je pre nás symbolickým prejavom nášho národného svetonáhľadu. Dvihanie pravej ruky pri pozdrave znázorňuje naše hrdé hlásenie sa k veľkej rasovej pospolitosti árijských národov a k spoločnej árijskej civilizácii.“

13. október 1944 – Pri moravsko-slovenskej hranici bol zavraždený najstarší partizánsky veliteľ na Slovensku 53-ročný veliteľ 2. čs. partizánskej brigády J. V. Stalina pplk. I. D. Dibrova.

14. október 1944 – Povstalci premiestnili zlatý poklad, uložený v trezoroch Slovenskej národnej banky v B. Bystrici. Letecky ho dopravili do Moskvy. Išlo o 157 kg zlata, 569 kg striebra a 133 kg iných vzácnych kovov.

14. október 1944 – Ingr oznamuje Viestovi: „Nariadil som generálovi Pikovi už 20. septembra, aby prerokoval podriadenie leteckého pluku a 1. čs. zboru (v ZSSR) Tebe ihneď, ako dôjde k jeho spojeniu s vojskom na Slovensku... Súdim, že za dnešného stavu vojenskej organizácie na Slovensku by bolo účelnejšie vyňať zo zboru niektoré prvky a podriaďiť ich priamo armáde (Viestovej)... Mám na mysli predovšetkým parabrigádu... Rovnakým spôsobom by mohli byť použité 1. a 3. brigáda zboru, čím by mohlo byť veliteľstvo zboru zrušené...“

15. október 1944 – V Podbrezovej sa konala konferencia závodných rád. Komunistickej strane sa podarilo presadiť do budúcnosti koncepciu jednotných odborov pod svojím vedením.

15. október 1944 – Bol ukončený presun 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR na povstalecké územie. Jej jednotky boli nasadzované do povstaleckých obranných úsekov tak, ako prichádzali. Zvádzali boje na úseku Železná Breznica – Trnavá Hora – Jalná, Hronská Dúbrava, pri Močiarí a inde.

18. október 1944 – V B. Bystrici sa konal zjazd slovenských vysokoškolákov. Zúčastnilo sa ho 500 vysokoškolákov – partizánov. Zjazd sa konal pod heslom „Treba mobilizovať vysokoškolákov pre front. Musíme bojovať až do konečného víťazstva“.